

ת"פ 47159/01/15 - מדינת ישראל נגד ב.ד.ס.י. השקעות בע"מ, סלמון בוטבול, ריאד אסמעיל ברבור

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ת"פ 47159-01-15

19 יוני 2016

לפני: כב' השופט אסף הראל

מדינת ישראל

המאשימה:

1. ב.ד.ס.י. השקעות בע"מ 2. סלמון בוטבול
3. ריאד אסמעיל ברבור

הנאשמים:

החלטה

הנאשמים 1-2 הגישו ביום 3.11.15 בקשה בה העלו טענות מקדמיות, לאורן ביקשו לבטל את כתב האישום ולחילופין לתקנו. המאשימה מכחישה את טענות המבקשים וטוענת כי יש לדחות. לאחר שנתתי דעתי לכלל טענות הנאשמים 1-2 ולטענות המאשימה, אני קובע כך:

טענת חוסר סמכות התובעת להגיש כתב אישום

- בתשובתם מיום 19.6.16 הודיעו המבקשים על מחיקת בקשתם בענין זה. חרף זאת, מאחר והצדדים התיחסו בטיעוניהם לסוגיה זו, אכריע בה לגופה.
- המבקשים טוענים כי כתב האישום הוגש בחוסר סמכות, מאחר והפרקליטות החליטה כבר לסגור את התיק מחוסר ראיות. זאת לאחר שהעבירה שנחקרה היתה גרם מוות ברשלנות. לגישתם, הגשת כתב האישום על ידי התובעת, מהווה החלטה בניגוד להחלטת פרקליט המחוז. נטען כי כתב אישום כזה הוא פגום ופסול (סעיף 149(3) לחוק סדר הפלילי, התשמ"ב - 1982 (להלן - **החסד"פ**)) וניהולו עומד בניגוד לעקרונות של צדק והגינות משפטית (סעיף 149(10) לחסד"פ). לכן, יש לבטלו.
- דין הטענה להדחות. עצם העובדה כי המשטרה חקרה עבירה של גרם מוות ברשלנות, והעבירה את חומר החקירה לפרקליט המחוז - אשר לו (או לפרקליט בכיר שהוא הסמיכו לכך) - הסמכות להחליט האם להגיש כתב

אישום בעבירה כזו (סעיפים 60(ב) ו- 62(א)(1) לחסד"פ), וזה החליט שלא להגיש כתב אישום, אינה שוללת אפשרות כי תובע אחר, שאינו פרקליט המחוז, יגיש כתב אישום בגין עבירות אחרות המצויות בסמכותו. התובעת בכתב האישום, עו"ד יעקוב-מנסור, היא תובעת מכח סעיף 12(א)(1)(ב) לחסד"פ. סמכותה היא להיות תובעת בבית הדין לעבודה בהליכים פליליים לפי רשימת החיקוקים המפורטים בכתב ההסמכה שלה. רשימה זו כוללת את החיקוקים שעל פיהם הואשמו הנאשמים בכתב האישום כאן. החלטת פרקליט המחוז לסגור את התיק, תיק שבוצעה בו חקירה לעבירה של גרם מוות ברשלנות (כך טוענים המבקשים מפורשות בסעיפים 1 ו- 6 לבקשה והדבר גם נלמד מההודעות שנגבו על ידי המשטרה מקבלני משנה באתר, שם נאמר להם כי הם חשודים בגרם מוות ברשלנות), אינה שוללת כי אורגן אחר של המדינה - המוסמך לשמש תובע בהליך פלילי - יחליט כי יש מקום להגשת כתב אישום בגין עבירות אשר הגשת כתב אישום בגין לא נבחנה כלל על ידי פרקליט המחוז. במקרה דנן, רשאית היתה המדינה להחליט שלא להגיש כתב אישום על עבירה של גרם מוות ברשלנות, אולם בו בעת כן להגיש כתב אישום על עבירות שעניינן בטיחות בעבודה. קבלת עמדת המבקשים תביא לפגיעה ביכולתה של המדינה לאכוף את הדין הפלילי.

4. זאת ועוד. טענת המבקשים דינה דחיה מאחר והיא מנסה, בפועל, להרחיב יתר על המידה טענות מקדמיות של "זיכוי קודם", "הרשעה קודמת" ו- "משפט אחר תלוי ועומד" (סעיפים 149(5) ו- 149(6) לחסד"פ) ולהחילן על החלטת פרקליט המחוז, וזאת מבלי שנוהל כנגד הנאשמים - עובר להגשת כתב האישום כאן - הליך פלילי כלשהו בגין המעשים נושא כתב האישום. יש לדחות את טענת המבקשים כי התובעת עו"ד יעקוב-מנסור "משכה" אליה ללא סמכות חומר חקירה משטרתי שלא הועבר אליה בהתאם לחסד"פ. משהועבר חומר החקירה לפרקליט המחוז - שהוא נציגו של היועץ המשפטי לממשלה - רשאי היה פרקליט המחוז, משנוכח כי יש בחומר החקירה לגלות עבירות שאינן בתחום טיפולו, להעביר חומר זה לנציג אחר של היועץ המשפטי לממשלה, היא התובעת בכתב האישום כאן (מכתב פרקליטות מחוז חיפה מיום 31.12.13 שצורף לתשובת המאשימה; סעיפים 12(א) ו- 60(ט) לחסד"פ. השוו: סעיף 60(ה)(2) לחסד"פ). גם אם חומר החקירה היה מגיע לתובעת בדרך אחרת - למשל על ידי כך ש"משכה" אותו מהפרקליטות או מהמשטרה - הדבר אינו גורם לאי צדק כלשהו למבקשים, והם לא יוכלו להבנות מחלוקת הסמכויות הפנימית שבין גורמי התביעה כדי לפסול את כתב האישום (סעיף 60(ט) לחסד"פ; הצעת חוק סדר הדין הפלילי (חלוקת הטיפול בחומר חקירה בין הפרקליטות לתביעה המשטרית) (תיקון מס' 64), התש"ע - 2010, ה"ח הממשלה 500 עמוד 979 בענין סעיף קטן י'. השוו: סעיף 60(ו) לחסד"פ). על כן, הגשת כתב האישום על ידי התובעת עו"ד יעקוב-מנסור אינה בחוסר סמכות ואין היא עומדת בניגוד להחלטת פרקליט המחוז, החלטה שממילא התייחסה לחיקוקים אחרים.

הטענה בדבר אכיפה בדרנית

5. על פי המבקשים, היה על התביעה להעמיד לדין גם את יורי לאיבסקי (להלן - **לאיבסקי**), שימש קבלן משנה לעבודות אינסטלציה והעסיק את המנוח. כמו כן היה עליה להעמיד לדין את ג'מאל צנורי (להלן - **צנורי**) אשר היה קבלן משנה של עבודות האבן. על פי המבקשים, מקורה של האבן שפגעה במנוח היה בעובדיו של צנורי. נטען כי היה על המאשימה להעמיד לדין גם שני קבלני משנה אלה אשר נחקרו במשטרה, ונגבתה מהם הודעה. על סמך הודעה זו ניתן היה להגיש נגדם כתב אישום. לגישתם, לאור האכיפה הבררנית, יש לבטל את כתב האישום.

6. לתמיכה בטענתם, צרפו המבקשים את ההודעות שמסרו במשטרה צנורי, לאיבסקי, הנאשם 2, הנאשם 3

ושני עובדיו של לאיבסקי - אלכסנדר לבינסון וסרגיי טקצנקו. המאשימה צרפה, בין היתר, הודעה שמסר במשטרה הנאשם 3.

7. דין הטענה להדחות. המאשימה מסבירה כי יש אבחנה רלוונטית בין הנאשמים לבין לאיבסקי וצנורי שנחקרו במשטרה כחשודים (להלן - **החשודים**). היא מסבירה כי הנאשמים היו המעורבים הראשיים בעבירות נושא כתב האישום, ולכן הוגש כנגדם כתב האישום. טענה זו מקובלת עלי. אכן, עיון בעבירות בהן הואשמו הנאשמים, מעלה כי אחריות-העל לנקיטת אמצעי הבטיחות השונים באתר הבניה היתה מוטלת עליהם ולא על קבלני המשנה. הנאשמים הם שעמדו בראש פירמידת הסמכויות באתר הבניה. הנאשמת 1 היתה במעמד זה מכח היותה מבצעת (סעיפים 191(א) ו-219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 (להלן - **הפקודה**)). הנאשם 2, מכח היותו בעליה ומנהלה של הנאשמת 2 (סעיף 222 לפקודה). הנאשם 3, מכח היותו מנהל העבודה באתר. ביטוי לאבחנה זו בין אחריות הנאשמים לבין זו של החשודים, ניתן למצוא גם בתקנות 2 ו-6 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 (להלן - **תקנות הבטיחות בעבודה**).

8. אבחנה זו בין האחריות המיוחסת לנאשמים 1-3 לבין החשודים, מוצאת ביטוי גם בעבירות אליהם התייחסו המבקשים בבקשה. זאת, משהמחוקק ומתקין התקנות לא מצאו לייחד את האחריות רק למבצעים הישירים של מעשה או מחדל, אלא גם לגורמים האמורים להיות אחראיים על הבטיחות בעבודה באתר. כך, תקנה 177 לתקנות הבטיחות בעבודה שעניינה איסור להשליך חומרים או כלים מגובה העולה על שני מטרים. על אף שכתב האישום אינו מייחס לנאשמים את השלכת החפץ שהביא למות המנוח, עדיין ניתן לייחס בכתב האישום אחריות לנאשמים. זאת מכח הטענה כי הנאשמים 1-2 לא דאגו כי כל עבודות הבניה יבוצעו בהנהלתו הישירה והמתמדת של מנהל העבודה, הוא הנאשם 3. על הנאשם 3 מוטלת אחריות מכח תפקידו (תקנות 2(א), 5(א), 5(ג) לתקנות הבטיחות בעבודה; סעיפים 219 ו-222 לפקודה). כך, תקנה 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997 (להלן - **תקנות ציוד מגן**), הקובעת כי הממונה על העבודה ישגיח השגחה נאותה וינקוט אמצעים לוודא שהעובד משתמש בציוד מגן-אישי כראוי. האחריות חלה על הממונה על העבודה. תקנה 1 לתקנות ציוד מגן מגדירה מונח זה כ"לרבות "מנהל עבודה" כמשמעותו בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988...". מדובר בהגדרה רחבה והיא עשויה לתפוס בחובה את הנאשם 3 שהינו מנהל העבודה וגם את הנאשמת 1 שהיא המבצעת. אחריות הנאשם 2 קמה מכח אחריותו למעשי הנאשמת 1, כפי שפורט לעיל. כך, תקנה 10(א) לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999 (להלן - **תקנות מסירת מידע**) - אוסרת על העסקת עובד במקום עבודה אלא אם ניתנה לו הדרכה לפי תקנות מסירת מידע וסופקו לו אמצעי מיגון נדרשים. גם כאן, לא ניתן בשלב זה לשלול את האפשרות להטיל אחריות על הנאשמים, מכח היותם ראשי הפירמידה באתר. הטלת אחריות כזו אפשרית על ידי פירוש המונח העסקה שבתקנה 10(א) לתקנות מסירת מידע באופן שיקלול לא רק את המעסיק שבינו לבין העובד שררו יחסי עובד-מעביד (ראו תקנות 2-3 לתקנות מסירת מידע). גם כאן מסבירה המאשימה את עצם הגשת כתב האישום כנגד הנאשמים 1-3, בכך שנושא הבטיחות בעבודה, לרבות מסירת מידע והדרכות, מצוי באחריותו של מנהל העבודה באתר ולא של קבלני המשנה המבצעים עבודות ספציפיות. הסבר זה הינו סביר. אין לשלול, כפי שטוענת המאשימה, כי חלק מקבלני משנה אלו כלל לא נוכחים באתר בעת שעובדיהם מבצעים בו עבודה (ראו הודעת צנורי במשטרה) וכי טעם זה מצדיק להטיל את האחריות על מנהל העבודה. הטלת אחריות על מנהל העבודה אינה נעצרת רק בו, אלא היא עשויה לגלוש גם לאחריות הנאשמים 1-2, כפי שפורט לעיל. הטלת האחריות על כל אלה היא בשל היותם הגורם הבקיא ביותר בסיכונים שטומן האתר למבצעי העבודה בו.

9. כך, תקנות 3(א) ו-6 לתקנות מסירת מידע שעניינן חובתו של מחזיק במקום העבודה לקיים הדרכות בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם והחובה לנהל פנקס הדרכה. גם כאן אין חובה להטיל את האחריות החלה על "מחזיק במקום עבודה" על קבלני המשנה שהעסיקו בצורה ישירה את המנוח או את העובדים שעסקו בביצוע עבודות אבן. גם כאן יש ליתן את הדעת למדיניות המאשימה להפנות את האחריות אל ראשי הפירמידה באתר. כפי שקבעתי מקודם, אין בכך חוסר סבירות.

10. סיכומה של נקודה זו, הוא כי מעמדם של הנאשמים 1-3 באתר הבניה הוא מעמד מיוחד. הם עומדים בראש פירמידת האחראים לבטיחות העבודה במקום. הם מכירים את האתר. הנאשמים 1-2 אמורים גם להבטיח כי כל העבודה תבוצע בפיקוחו של מנהל העבודה. בכך הם שונים מהחשודים. אלה, לא חייבים להיות נוכחים במקום העבודה בצורה מתמדת. לא ניתן לומר כי אבחנה זו שעשתה המאשימה, תוך שהיא נותנת לה הסבר מפורט, הינה בלתי סבירה או כי היא גורמת לפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. המאשימה מאבחנת בין הנאשמים לבין החשודים גם על בסיס ניתוח חומר החקירה, למשל דבריו של הנאשם 2 בהודעתו לפיה נכחו במקום גם עובדים אחרים ולא רק עובדי החשודים. מניעה של המאשימה כאן אינם פסולים או שרירותיים. עצם העובדה כי ניתן היה אולי להגיש כתב אישום גם כנגד אנשים נוספים, אינה הופכת בנסיבות המקרה כאן את הגשת כתב האישום כנגד הנאשמים 1-3 בלבד להתעמרות בהם.

הטענות בדבר חוסר התאמה בין עובדות כתב האישום לבין העבירות המיוחסות לנאשמים; והטענה כי מדובר בכתב אישום בעבירה של גרם מוות ברשלנות במסווה של עבירות בטיחות בעבודה

11. נטען כי מדובר בכתב אישום פסול מאחר ונטענו בו עובדות המקימות עבירה של גרם מוות ברשלנות, עבירה שאינה בסמכות התובעת. נטען עוד כי כתב האישום מכיל עובדות שאינן רלוונטיות לעבירות בהן הנאשמים מואשמים. כך, הכללת עובדות לגבי התאונה שארעה (ס' 4 לכתב האישום). נטען כי התאונה אינה רלוונטית, שכן העבירות הן התנהגותיות ולא תוצאתיות. כך, באשר לעובדה הנטענת כי הנאשמים הפרו את חובת הפיקוח ולא נקטו אמצעים סבירים למניעת העבירות (סעיף 6(ז) לכתב האישום), נטען כי מדובר בטענה כללית שאינה מהווה רכיב העבירה. כך, בנוגע לטענה העובדתית כי בשל מעשיהם ומחדליהם של הנאשמים ארעה התאונה (סעיף 7 לכתב האישום), נטען כי מדובר בהוספת עובדות שמיועדות להקים אחריות בעבירת גרם מוות ברשלנות, עבירה שהתיק בגינה נסגר, ולכן יש לבטל את כתב האישום מכח הגנה מן הצדק.

12. דין הטענה להידחות. המאשימה היא האמונה כל ניסוח כתב האישום. בית הדין לא ינסח את כתב האישום במקומה. במקרה דנן, אין לומר כי הכללת עובדות בנוגע לעצם קורות התאונה ונסיבותיה; ייחוס לנאשמים מחדל של אי נקיטת אמצעים סבירים למניעת העבירות; ועצם ייחוס קורות התאונה למעשי ומחדלי הנאשמים - יש בהם כדי לעשות את כתב האישום לפסול. מקובלת עלי טענת המאשימה, כי הכללת העובדות האמורות נעשתה על מנת להציג בפני בית הדין את כלל נסיבות המקרה. בחירתה של המאשימה לעשות כן, אינה פוסלת את כתב האישום. היא סבירה בשים לב לחובת המאשימה לכלול בפרשת העובדות את סיפור המעשה של הפרשה בגינה מואשמים הנאשמים. ממילא מוטל נטל השכנוע על המאשימה.

13. יש לדחות את הטענה כי מדובר בכתב אישום שבו, בפועל, מואשמים הנאשמים בעבירה של גרם מוות

ברשלנות. בענין זה יש ליתן את הדעת להוראות החוק בהם מואשמים הנאשמים, ואלה אינן כוללות את העבירה של גרם מוות ברשלנות. מכאן, שאין בהגשת כתב האישום כדי לעמוד בסתירה להחלטת פרקליט המחוז לסגור את התיק שעניינו עבירת גרם מוות ברשלנות.

14. עוד יש לדחות את טענתם המבקשים לפיה בכתב האישום אין קישור בין העובדות לבין הוראות החיקוק בהם הם מואשמים. לאור זאת עותרים המבקשים להורות למאשימה לתקן את כתב האישום כך שליד כל הוראת חיקוק תהיה הפניה לסעיף העובדות הרלוונטי. טענה זו אינה מקובלת עלי. מדובר בכתב אישום קצר. סיפור המעשה בו ממוקד. אין כל קושי לקשר בין פרק העובדות הקצר בכתב האישום, לבין הוראות החיקוק בהם מואשמים הנאשמים. כך, למשל, את הוראת החיקוק בפרק ב(1) לכתב האישום, אין קושי לקשר לעבירות המיוחסות לנאשמים 1-2 בפרק א(6)(א) לכתב האישום. כך, למשל, את הוראת החיקוק בפרק ב(6) לכתב האישום, אין קושי לקשר לעובדה המיוחסת לכלל הנאשמים בפרק א(6)(ו) לכתבה אישום.

טענה בדבר פגם בכתב האישום מאחר ויש בו טענות סותרות

15. טוענים המבקשים כי יש סתירה בכתב האישום מאחר ופעם אחת נטען שלא מונה מנהל עבודה, ופעם אחרת כן מונה מנהל עבודה. דין הטענה להדחות. לענין סוגית מנהל העבודה, אין סתירה בכתב האישום. בסעיף 3 לפרק העובדות, נטען כי הנאשם 3 היה בזמנים הרלוונטים מנהל העבודה הממונה בבנין. בסעיף 6(א) לפרק העובדות נטען כי הנאשמים 1-2 לא דאגו כי כל עבודות הבניה תתבצענה בהנהלתו הישירה והמתמדת של הנאשם 3, תוך שהוסף כי הנאשם 3 היה מבקר באתר כל יומיים שלושה "אומר שלום ועוזב". בסעיף 6(א) האמור אין טענה כי כלל לא מונה מנהל עבודה. תחת זאת, הטענה עניינה אופן התנהלותו של מנהל העבודה. על כן אין כאן כל סתירה.

סיכום

16. לאור האמור לעיל, הבקשה נדחית. משכך, אין מקום לבטל את כתב האישום או לתקנו.

17. נקבע בזאת דין ליום 13.9.16 בשעה 09:00, בו תישמע תשובת כל הנאשמים לכתב האישום. על הנאשמים להתייצב לדיון באופן אישי.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לבאי כח הצדדים.

ניתנה היום, י"ג סיוון תשע"ו, (19 יוני 2016), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.